

Til

Helse- og Omsorgsdepartementet
Postboks 8011 Dep.
0030 Oslo
postmottak@hod.dep.no

Melding om vedtak gjort i Hardangerrådet 17.9.2015

Særutskrift:

Sak 31/15 Høyring Forslag til endringar i Alkoholova av 22.06.2015**Vedtak:**Innleiing.

Hardangerrådet iks er Regionråd for dei 7 Hardangerkommunane/-herada Eidfjord, Granvin, Jondal, Kvam, Odda Ullensvang og Ulvik. Hardangerrådet iks har på møtet 17.09.2015 drøfta dei framlagde forslag til endringar av 22.06.2015 i Alkoholova om endringar i retten til sal av alkoholhaldig drikk mv og gjev slik høyringsuttale:

Hardanger er eit av dei største fruktdistrikta i Noreg og har lang tradisjon for foredling av frukt til både mat og drikke. Fruktbønder i Hardanger har vore i front ved utviklinga av produksjon av norsk fruktvin og sider i fleire hundre år og dei siste tiåra har dei kommersialisert dette som ei viktig inntekt til gardsdrifta både til sal og skjenking.

Tilpassinga av det statlege regelverket ved lovendringa i 2011 har skapt eit solid grunnlag for gardar i Hardanger til å etablere gode reiselivstilbod og gardsturisme som supplement til inntektene på garden. Dette har vore medverkande til å halda produktiv jord i drift, styrkja busetnaden, auka folketalet og skapa optimisme i regionen.

Hardangerrådet iks er svært positiv til at staten gjennom den føreslåtte endringa i alkoholova vil leggja grunnlaget for å vidareutvikla dette konseptet med å tillata sal av sterk sider direkte frå produsent. I Hardanger er det kompetanse og tradisjon for å tilverka både svak og sterk sider. Det er gjort eit godt arbeid for å finna det juridiske grunnlaget i EØS-reglane og avbalansera dei helsepolitiske momenta i dette forslaget. Hardangerrådet iks har stor tru på at lovframlegget legg til rette for meir utvikling av tilleggsnæring for fruktbruka i Hardanger og som gjev dei fleire bein å stå på. I tillegg vil dette gje positiv synergieffekt på to viktige næringar i Hardanger – reiseliv og fruktdyrking.

Uttale til lovendringane.

I denne uttalen vil Hardangerrådet iks kommentera framlegga som kjem fram i høyringsnotatet punkt 5 og ber om at merknadane vert tek omsyn til i endringane i alkoholova §§ 1-7a , 3-1 og 3-4a i tillegg til eit par dispensasjonsforslag.

5.1 Overordna om forslaget.

Hardangerrådet iks er samd i at forslaget kjem inn i ein overordna og heilskapleg alkoholpolitikk. Forslaget er eit distrikts- og næringsutviklingstiltak. Den tilrådde endringa er ei svært begrensa ordning, primært for kulturbasert reiseliv, og vil svært lite påverka norsk alkoholforbruk.

5.2 Kven skal kunna selja?

Hardangerrådet iks er samd i framlegget om at både statlege og kommunale myndigheiter skal kunna gje løyve til sal av eigenproduserte produkt over 4,7 volumprosent alkohol direkte frå produksjonsstaden.

5.3 Kva varer vil vera omfatta av ordninga?

Hardangerrådet iks er samd i at ordninga er avgrensa til varer utanfor EØS-avtalen. Hardangerrådet iks tilrår Alternativ b i lovendinga. Dette grunngjev me med at for produktutvikling og innovasjon, så er dette viktig. Det har ingen alkoholpolitiske konsekvensar om eit produkt er tilsett brennevin eller alkoholen kjem av gjæring. Både for produsenten og for myndigheitene som skal kontrollera , er det enklast å forhalda seg til inndeling slik at produkta er innan for alkoholgruppe 2 (4,7 – 22%)

5.4 Krav om heilskapleg karakter og tilbod.

Hardangerrådet iks er samd i at det vert stilt krav om at sal av denne volumprosenten utanfor Vinmonopolet skal ha heilskapleg karakter og seljast som eit nisjeprodukt på eigen gard. Det er viktig for produsentane at dei sjølve har hand om den kvalitetsmessige, kulturelle og opplevingsmessige delen av skjenking og sal av eigenproduserte varer.

5.5 Krav til produksjonsstad / utsalstad.

Hardangerrådet iks er samd i at det skal vera ein naturleg forbindelse mellom tilverksingsstad, skjenkestad og salstad.

Hardangerrådet iks meiner det er upraktisk for eit gardskonsept å skilja sal og skjenkestad slik alkohollova krev. Gardsturisme vert som oftast utøvd under små forhold, og kostnadskrevjande investeringar til å skilja sals- og skjenkestader kan verka avgrensande for den ønska utviklinga av den nye ordninga. Hardangerrådet iks ber med dette departementet om å føreslå endring i alkohollova slik at kommunane kan gje dispensasjon til å ha same lokale for skjenking, smaksprøvar og sal av alkohol i eit heilskapleg driftskonsept.

5.6 Innsatsvarene sin opprinnelsestad.

Hardangerrådet iks har forståing for departementet si vurdering av å ikkje krevja lokale eller regionale innsatsvarer. Merkevara Sider frå Hardanger krev at alle råvarer og produksjon skal vera basert i Hardanger. Hardangerrådet ber om at det i desse førearbeida til Lovendingane bør presiserast at kommunen kan krevja for at råvarene må koma frå Norge og minst 50 % frå eigen region slik at produktet har ein lokal karakter og heilskapleg karakter !

5.7 Volum som kan seljast per år.

Hardangerrådet iks er samd i at det av alkoholpolitiske moment bør setjast eit avgrensingstak for sal direkte frå produsent utanfor Vinmonopolet. Det er sjølvstøtt vanskeleg å setja slike avgrensingstak basert på stipulert forventa omsetning. Eit salstak frå gardsutsalet bør ta høgde for framtidig vekst slik at ein ikkje må ny runde om dette temaet etter nokre år. Hardangerrådet iks tilrår ei volumavgrensing på 30.000 liter per år per produsent og opning for at løyvegjevar i enkelttilfelle kan gje dispensasjon til høgare årleg volum.

Hardangerrådet iks ser at den nye ordninga er å selja til gjester /turistar. Mykje av dette salet vil gå til utenlandske gjester og vil ikkje ha nok effekt på alkohol forbruket i Norge.

I praksis vil dette vera eksport og den alkoholpolitiske strategien i denne saka er vel ikkje å leggja begrensingar på eksporten.

5.8 Opningstider.

Hardangerrådet iks har forståing for dei alkoholpolitiske argumenta for å setja rammer for når sal skal kunna skje direkte frå produsentane, men vil påpeika at dette ikkje kan samanlikna med Vinmonopolet si opningstid når det gjeld både tilbod og sortement.

Hardangerrådet iks støttar departementet og tilrår på det sterkaste alternativ b som gjev

kommunen rett til å innskrenka og utvida salstidene innanfor lova si maksimaltid, klokka 20.00 /18.00.

Hardangerrådet iks vil påpeika problemstillinga med søndagane. I eit heilskapleg konsept så vil smaking og påfølgjande kjøp vera ei naturleg del av gardsturismen. Bussgrupper som er på tur rundt omkring i landet har ei fast rute og kan ikkje tilpassa det slik at dei ikkje kjem på ein søndag. Hardangerrådet iks ville sett det naturleg at ein produsent kan selja til grupper som har forhåndsbestilt omvisning med smaking. Hardangerrådet iks ber om at det i lovendinga vert tek inn at løyvegevar kan gje dispensasjon i visse høve ved td omvising av grupper til andre tider for å gje eit eingongsløyve etter søknad.

5.9 Forhold til øvrig regelverk.

Hardangerrådet iks er samd i at denne ordninga som sal av produkt utanfor EØS-avtalen forhold seg til dei andre generelle reglane for tilverking, skjenking og sal av alkoholhaldig drikk.

Avslutningskommentar.

Hardangerrådet iks vil med dette igjen visa til at dei tilrådde endringane i alkohollova opnar for næringsmessige og utviklingsmessige mogelegheiter for Hardanger som region. Dette er eit lenge etterlengta distriktspolitisk tiltak og vil medverka til at trenden i tida med lokalmat og lokal drikke får endå støtte fokus og omsetnad.

Hardangerrådet er samd med departementet si vurdering om at *«Det er derfor ikke grunn til å tro at gjennomføring av et slikt forslag vil føre til økt alkoholkonsum blant befolkningen eller på annen måte få særlige negative alkoholpolitiske konsekvenser.»*

Hardangerrådet iks vonar at framdrifta i denne saka kan gje lovending med verknad frå 01.01.2016.

Kinsarvik 18.9.2015

Med fruktbar helsing Hardangerrådet iks

Jostein Eitrheim

Dagleg leiar

Hardangerrådet iks signerar digitalt